

Egy meg egy az valóban három

VERECZKEY SZILVIA TEXTILMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA A B32 TREZOR GALÉRIÁBAN

A magyar kollázs 20. századi történetét áttekintő 2004-es, a győri Városi Művészeti Múzeumban rendezett kiállításon és a tárlatot kísérő katalógusban elsősorban festők, grafikusok és szobrászok alkotásai szerepeltek, és csak elvétve jelentek meg a műfajhatárokat átlépő, a hagyományos fogalomhasználattal iparművészeknek, vagy textilművészeknek nevezett-minősített alkotók – így Solti Gizella, Szenes Zsuzsa, Szilvitzy Margit és Vajda Mária – művei. Nem tudható, miért mellőzték a rendezők az 1980-as évek első fele óta munkáival fellépő, a kollázs technikát, illetve -alkotóelvet műveiben következetesen alkalmazó Vereczkey Szilvia Ferenczy Noémi-díjas textilművész kompozícióit, hiszen mint Dévényi István művészettörténész egyik rendhagyó, 1998-ban megfogalmazott definícióSORA is tanúsítja, e művésznak mind az autonóm, mind az alkalmazott ágazatban készített kompozíciói tudatosan, programszerűen komponált kollázsok. *„A kollázs ragasztás – a kollázs kifejezés – a kollázs technika – a kollázs műfaj – a kollázs kompozíció – a kollázs felfedezés – a kollázs módszer – a kollázs nyelv – a kollázs lehetőség – a kollázs valóság – a kollázs álom – a kollázs politika – a kollázs elv – a kollázs metafora – a kollázs szabadság – a kollázs művészet – a kollázs gondolkodási mód – a kollázs élmény – a kollázs újítás – a kollázs hagyomány – a kollázs restség – a kollázs kép – a kollázs tárgy – a kollázs esemény [...]”*¹ – olvasható Dévényi István kollázs-interpretációjában, s Vereczkey Szilvia művei esetében e gazdag fogalmi tárházból leginkább a kollázst mint kifejezést, mint módszert, mint metaforát és mint gondolkodási módot értelmezhetjük. Lehet, hogy azért kerültek el a kiállítás rendezőinek és a katalógusban közölt tanulmányok szerzőinek figyelmét a Vereczkey

VERECZKEY Szilvia: Független, avagy finom elmozdulások, autonóm textil (üvegrúd: Köblitz Birgit üvegművész)

Szilvia VERECZKEY: Pending, or Subtle shifts. Autonomous textile (glass rod: glass artist Birgit Köblitz)

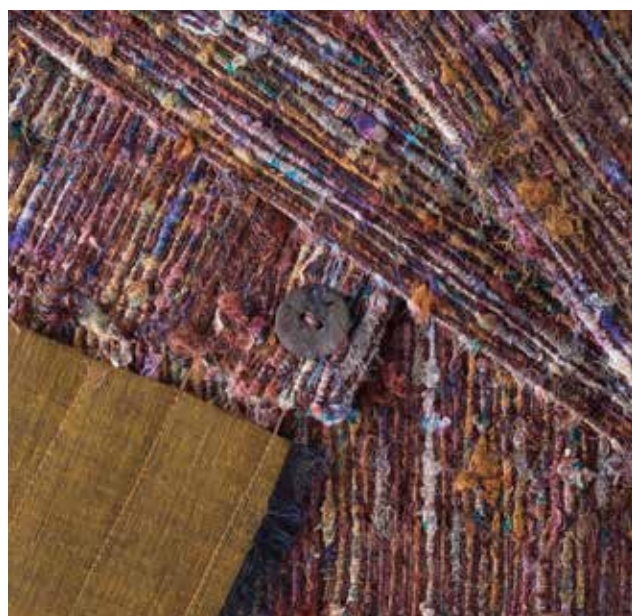
2018, hernyóselyem szálak, multicolor szálak, fémszálak, egyéni technika, kézi és gépi varrás, 198x115 cm

Fotó: M. Fodor Éva

VERECZKEY Szilvia: Függőben, avagy finom elmozdulások, autonóm textil (részlet) | Szilvia VERECZKEY: Pending, or Subtle shifts. Autonomous textile (detail)
Fotó: M. Fodor Éva

VERECZKEY Szilvia: Egy kis ősz, stóla (részlet)
Szilvia VERECZKEY: A little autumn. Stole (detail)
2018, vadselyem, hernyóselyem organza, hernyóselyem santung, egyéni technika, gépi varrás, a teljes méret: 210x55 cm
Fotó: M. Fodor Éva

Szilvia által tervezett és kivitelezett textilkollázsok, mert – a papírt és a textilt ötvöző, valamint a talált fémtárgyakat és szerves, természetes anyagokat feldolgozó ékszerszerűek mellett – alkotásaiban nem a művészeti ágazattól, a kézműves-textil alkotóterületétől idegen anyagokat dolgoz fel, hanem eredendően csakis textíliákat, amelyeket azonos szerepű kollázsselekként rendhagyó módon társít, kapcsol össze, formál át, bont fel, roncsol, illetve a kompozícióba. Műveiben, művein a textil a textillel kapcsolódik, egyesül kollázssá: vagyis a textil faliképek és az öltözékkiegészítők valójában olyan egynemű, de sok összetevős textilek, amelyek az anyaghasználat, az alkotómódszer, a technika, a sok kis, eltérő jellegű elemből, részletből való építkezés más és más módszere – és nemkülönben a szellemiség – révén egyértelműen a kollázsok izgalmas világába kalauzolják a művek szemlélőit és alkalmazóit.

A közelmúlt néhány évében, a 2010-es évek során készült alkotásokból válogatott kollekciónban ezúttal két textil faliképet, számos új öltözékkiegészítőt – elsősorban stólát – és megannyi formabontó

VERECZKEY Szilvia: Ezüst fű, autonóm textil | Szilvia VERECZKEY: Silver grass. Autonomous textile
2010, hernyóselyem-metál szövet, hernyóselyem santung, moherszálak, egyéni technika, kézi és gépi varrás, 210x200 cm
Fotó: M. Fodor Éva

ékszerkompozíciót tárt közönség elé Vereczkey Szilvia. Mint a művész 2015-ben, a budapesti Vigadó Galériában, Bárd Johanna tervezőgrafikussal közösen rendezett kiállítása alkalmával megfogalmazhattuk, alkotásai mindenkor elvont nyelvezetű, esetenként geometrikus jellegű rendszerbe foglalt, konstruktív motívumokkal hangsúlyozott, az anyagok sajátos tulajdonságait feltáró, a materiák különleges szépségeit csillogtató kompozíciók, amelyek a szövédékszerű szerkezetet, a textúrát és a felületet, a faktúrát faggatják és hangsúlyozzák az eredeti, a műbe adaptált textilnemű felhasználásával és átformálásával. A nagy, hol a festőiségek színességében tobzódó, hol a visszafogott szürkék semlegességébe burkolózó anyagkavalkádban általában egy rejtett, vagy a kompozícióban láthatóan megjelenő geometriai váz, szerkezet teremt rendet, és az ezáltal vezérelt mezők, az ismétlődő, egymást váltó formavariánsok hálózatába ágyazódnak a szabott, varrott, tépett, vágott, gyúrt, csomózott, áttört, borzolt, rétegzett textílelemek, amelyek egyszer térbeli – illetve domborművű –, máskor síkszerű alakításúak, és felületi meg-, illetve kidolgozottságuk is rendkívül változatos. Egységes, zárt, és a szálak százait megjelenítő, nyitott anyagmezők váltakoznak egymással, szervezik azt a képi ritmust, amelyben a színeknek és a fonalak által megrajzolódó vonalaknak, a foltsziluetteknek a művek hatásvilágát determináló szerepük van.

VERECZKEY Szilvia: Szürkék feketével és fehérrel, stóla (részlet)
 Szilvia VERECZKEY: Greys with black and white. Stole (detail)
 2018, hernyóselyem muszlin, viszkóz, effektfonal, gumiszalag, egyéni technika, gépi varrás, a teljes méret: 220x50 cm
 Fotó: M. Fodor Éva

Egy-egy pillanatra elvonatkoztatva az anyag-szerkezettől és az anyagfelülettől – a textúrától és a faktúrától – tulajdonképpen absztrakt festményekként és grafikákként is szemlélhetnénk ezeket a műveket, amelyek a hallatlan összetett, gazdag koloritból, a fantasztikus, elvont motívumokból szervezett formarendből bontakoztatják ki intenzív, az anyagszerűségéből eredeztethető hatásvilágukat. Mindent áthat a finomság, az érzékenység, elkápráztató a megismételhetetlenség, az alkotói szándékok és a művek alkotóelemei által megtestesülő véletlenek összhangjának egyedisége. Minden újabb mű egy újabb kísérlet, vallja a művész, s mi, szemlélők levonhatjuk a konzekvenciát: ezek a kísérletek beteljesített kísérletek.

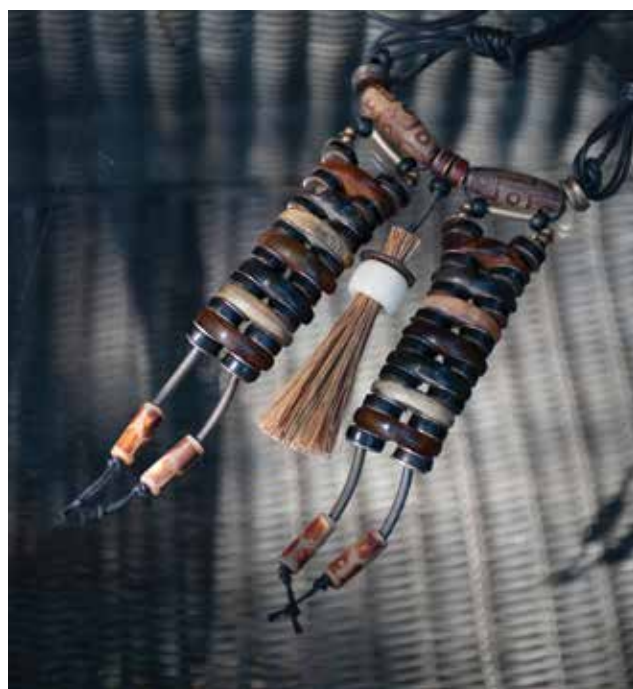
A 2015-ben megjelent, a Vereczkey-munkásság legfontosabb műveit összegyűjtő és remekbe szabott műtárgyfotókkal bemutató albumban olvasható a művész hitvallása: *„Szeretem az egyszerű, letisztult geometrikus formákat és az egymásba kapcsolódó, finoman elmosódó felületeket. Az izgalmas, rajzos részleteket legtöbbször nyugodt, tiszta felülettel egészítem ki. Kihasznlom az anyagok áttetszőségét, rétegezem a textíleket, így a különböző színek összeadódnak. A finom, selymesen fénylő, illetve matt anyagokat ütköztetem a karakteresen eltérő durvább, rusztikusabb textíllel, s alkalmanként kombinálok festett papírokkal is. Az anyagok tépését, a gépi varrást, valamint a sokszoros gépi varrást kompozíciós elemként használom. Ezekkel a technikákkal új struktúrát teremtek.”*²² Ez a szakszerű leírás – elvégre Vereczkey Szilvia nemcsak alkotó textilművész, hanem a textilművészet tanára is – akár pontos kalauzunk is lehetne a művek mélyebb elemzéséhez, a technikai megvalósítás analizálásához, a művek hatásvilágát indukáló eszközök és módszerek meghatározásához, a varázslatos formagazdagság jelenségének megközelítéséhez. Ám így csupán a mesterség, a csinálás, a készítés titkai tárulnának fel, azonban a különös szépségek művekbe foglalásának alkotói rejtélyei, szándékai és indítékai nem. Miként azt a textilkollázsokkal oly harmonikus összhangban megformált-összeállított különleges, rusztikus ékszerek, függők, nyakékek és karkötők is tanúsítják – amelyeket akár autonóm plasztikákként is szemlélhetünk –, Vereczkey Szilvia alkotásainak világa – a körülvevő világ egyre aggasztóbb jelenségeire reflektálván – nem a tiszta, nem az elandalító, nem a felhőtlen szépségek auráját vonja maga köré és sugározza, hanem inkább valamifajta veszélyeztetett, megsebzett, megbomlott, furcsa szépségét. A nehezen megtalálható vagy elvesző rendben, a teljességben és a felbomlásban, az ellentétekben, a feszültségekben, az

VERECZKEY Szilvia Frissek és szeretettek című kiállítása (részlet) | Szilvia VERECZKEY: 'Fresh and Loved Ones'. Exhibition view
B32 Trezor Galéria, Budapest, 2018–2019

Fotó: Fejér János

VERECZKEY Szilvia: Csontos III., nyakék | Szilvia VERECZKEY: Boney III. Necklet
2011, intarziás achát, csont, fém, kókuszrost, bőrszínór, egyéni technika,
20x12 cm

Fotó: M. Fodor Éva

anyagütközésekben és -kiegyenlítődésekben testet öltő különös, érzékiségekkel átitatott, fájdalmas szépség avatja autentikus, korszerű művekké Vereczkey Szilvia immár negyedik évtizede, roppant következetesen épülő életművének eme legújabb textilkollázsait, amelyek befogadása, értelmezése és átérzése során ismét meggyőződhetünk a művészi kollázs törvény mélységesen mély igazságtartalmáról: megcáfolhatatlan, hogy egy meg egy az valóban három.

WEHNER Tibor
 művészettörténész

.....
(Vereczkey Szilvia Frissek és szeretettek című kiállítása.
B32 Trezor Galéria, Budapest, 2018. december 6. –
2019. január 11.)
 .....

1. Dévényi István: A kollázs. In: *Magyar kollázs. A magyar kollázs/montázs történetéből 1910–2004.* Kiáll. kat. Magyar Festők Társasága – Városi Művészeti Múzeum Képtára, Győr, 2004, 4.

2. Vereczkey Szilvia: Autonóm textilek. In: *Vereczkey Szilvia.* Szerk. Marótiné Herczeg Ibolya. Budapest, 2015, 17.